

POVZETEK SAMOEVALVACIJSKEGA POROČILA

UNIVERZE V MARIBORU

po 31. členu Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (ZZrID)

Univerza v Mariboru (UM) **strateško upravlja znanstvenoraziskovalno dejavnost (ZRD)** v okviru Strategije UM 2021–30 in ciljev stabilnega financiranja (SF). Samoevalvacija za obdobje 2022–25 potrjuje skladnost med cilji, načrtom izvajanja in doseženimi rezultati ter notranjo konsistentnost in realnost strateškega okvira. Usmeritve temeljijo na krepitvi raziskovalne odličnosti in mednarodne primerljivosti, interdisciplinarnosti, internacionalizacije in družbenega vpliva ob razvoju kadrov, raziskovalne infrastrukture (RI) ter podpornega okolja, z vključevanjem načel etike in integritete, enakih možnosti ter odprte znanosti, ter prizadevanjih za zagotovitev stabilnega systemskega financiranja. Večina kazalnikov se uresničuje skladno z načrtovano dinamiko do leta 2027. Izzivi izhajajo predvsem iz omejenega SF. Sistem samoevalvacije je institucionaliziran, vključevanje deležnikov pa celostno.

UM izkazuje mednarodno primerljivo raven **znanstvene odličnosti**, ki temelji na visoki znanstveni produktivnosti in kakovosti objav. Značilnost je interdisciplinarnost in horizontalno povezovanje raziskovalnih področij, kar zagotavlja doseganje kritične mase znanja in virov na presečiščih tradicionalnih raziskovalnih domen ter krepí raziskovalno konkurenčnost UM. Priložnosti so v nadaljnji krepitvi vrhunskih raziskav, internacionalizacije, RI in kadrov. Dodatni izziv predstavlja zagotavljanje pogojev za dolgoročni razvoj RP in širitev vključenosti (mladih) raziskovalcev v RP, zlasti v kontekstu finančnih omejitev. UM slednje naslavlja z ukrepom (interdisciplinarnih) programskih in kreativnih jeder.

UM izvaja **Kadrovsko strategijo za raziskovalce in akcijski načrt** skladno z Evropsko listino za raziskovalce in Kodeksom ravnanja pri zaposlovanju. Razvita je strokovna podpora za mednarodne sheme. Slabosti izhajajo iz omejenega financiranja, fragmentiranega HRM ter pomanjkljive informacijske podpore za spremljanje KPI. Priložnosti so v diverzifikaciji financiranja, nadgradnji sistemov, internacionalizaciji in prenosu evropskih praks. Izzivi so nestabilno financiranje, nekonkurenčen nacionalni plačni sistem, zakonodajne in administrativne omejitve. UM načrtuje celovitejšo kadrovsko politiko, okrepitev podpore, internacionalizacijo in dialog s financerji.

RI podpira vrhunske raziskave in sodelovanje z okoljem tudi preko odprtodostopne RI. Slabost je pomanjkanje sredstev za vzdrževanje in nadgradnjo. Priložnosti in hkrati izzivi so v investicijah ter nadaljnji širitvi odprtega dostopa (OD). Ukrep je spremljanje infrastrukturnih potreb UM, priprava vloge za povečanje institucionalnega stebra financiranja (ISF) ter povezovanje s komplementarnimi nacionalnimi in evropskimi investicijskimi viri za sofinanciranje RI.

V okviru **sodelovanja, prenosa znanja in raznovrstnosti virov financiranja** UM krepí strokovno podporo s ciljem večanja udeležbe in uspešnosti prijav projektov na razpisih ter ima razvit sistem prenosa znanja z merljivimi učinki. Slabosti vključujejo nižjo uspešnost pri določenih vrstah razpisov (npr. ERC). Priložnosti so v partnerstvih z uglednimi konzorciji in SF, nevarnosti pa v naraščajoči konkurenčnosti, omejenem SF, omejujočih pravilih sodelovanja na inovacijskih razpisih za univerze, kompleksnih postopkih komercializacije ter visokih stroških intelektualne lastnine. Ukrepi so v smeri nadaljnje krepitve strokovne podpore (projekti Research management - RM), partnerstev, usposabljanj, financiranja.

Prednosti **notranjega sistema zagotavljanja kakovosti ZRD** so dolgoletno izvajanje, standardiziran in z zakonodajo usklajen sistem, integriran v formalne organe odločanja in posvetovalna telesa. Priložnosti

so v poenotenju postopkov samoevalvacije ZRD univerz po ZZrID in NAKVIS ter nadaljnji digitalizaciji. Načrtovani ukrepi vključujejo poenostavitev postopkov, nadgradnjo IT podpore in usposabljanja.

Prednosti področja odprte znanosti (**OZ**) na **UM** so celovito delujoč sistem (normativni okvir, digitalna infrastruktura (DKUM, BRiUM, UM Preprints idr.), podporne mreže, aktivno sodelovanje v formalnih pobudah, sistem usposabljanj, PS, odprto založništvo itd.. Slabosti obstajajo v implementaciji: motivacija raziskovalcev je nižja, uporaba odprtih praks omejena, sistemske finančne spodbude nizke. Priložnosti vključujejo preko že vzpostavljenih aktivnosti nadgradnjo in še naprednejše vključevanje OZ (ARRA, digitalna orodja) ter krepitev zunanjega sodelovanja. Grožnje izhajajo iz tradicionalnih pristopov vrednotenja in omejenih finančnih virov, ki onemogočajo tudi kadrovske razvoj. Ukrepi so v sprejetju akcijskega načrta ARRA UM, širitvi diamantnega OD, pridobitvi dodatnih motivacijskih/finančnih mehanizmov.

Na UM so bili na področju **enakih možnosti, etike in integritete** sprejeti ključni dokumenti ter okrepljeni podporni mehanizmi. Na področju enakih možnosti predstavlja priložnost nov akcijski načrt 2026-2030, ki je tudi ključni ukrep. UM ima na področju etike in integritete vzpostavljen kodeks etičnega ravnanja, opredeljene postopke ter institucionalno in izobraževalno podporo. Pri delu Komisije za etiko UM se v posameznih, zahtevnejših primerih srečujejo z izzivi pri presojanju, zaradi pomanjkanja znanja/izkušenj s področja presojanja kršitev etike in integritete pri ZRD. Priložnosti, iz katerih izhajajo ukrepi, so v izobraževanju vključenega osebja ter ozaveščanju raziskovalcev.

Skupna presoja samoevalvacije je, da UM razpolaga z jasno razvojno usmeritvijo, vzpostavljenim institucionalnim okoljem in pomembnim raziskovalnim potencialom, vendar je za dolgoročno utrditev ključno zagotoviti večjo stabilnost financiranja ter za ključne izboljšave 2026-2027 opredeliti nosilce, roke in merljive kazalnike napredka.

Maribor, 24. 6. 2026

Številka: 51-1/2026/4/300-AN

Rektor Univerze v Mariboru

prof. dr. Dean Korošak